

4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Концептуальні основи управління фінансовою стійкістю підприємства / М. С. Кравченко. – Схід. – 2011. – № 4. – С. 39 – 43.
6. Економічні основи стратегічного управління фінансовою стійкістю підприємства в умовах ринкових перетворень, – С. С. Гринкевич, М. А. Михалевич. – Науковий вісник НЛТУ України. – 2008. – Випуск 18.5.

УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНИМИ НАУКОВО–ДОСЛІДНИЦЬКИМИ ПРОЕКТАМИ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНО–КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

О.М. Кравченко, к.е.н., ст. викладач

О.А. Беспала, асистент

А.І. Богдан

Одеський національний політехнічний університет
м. Одеса

В умовах глобалізації перед підприємством постає необхідність здійснення активної взаємодії як на внутрішніх, так і на зовнішніх ринках. На нинішньому етапі науково–технічного прогресу рушійною силою в процесі активізації такої взаємодії виступає інноваційна діяльність, що дозволяє вирішити актуальні проблеми сучасного підприємництва шляхом розробки і введення у виробництво нових технологій. Здійснення науково–дослідницької роботи і створення новаторських винаходів для обслуговування своєї операційної діяльності, безумовно, надає значні конкурентні переваги і тим самим дає можливість досягнення високих фінансових результатів, проте це неможливо без ефективного управління інноваційним процесом. Враховуючи потреби сьогодення, істотного значення набуває управління проектами, пов'язаними зі створенням якісно нових інформаційно–комунікаційних технологій. Це пояснюється тим, що динамічність розвитку інформаційних систем у всьому світі набирає все більших обертів, простежується чітка тенденція стабільного зростання попиту на новітні інформаційні продукти, а тому дуже важливо вчасно реагувати на зміни на внутрішніх і зовнішніх ринках, аби утримувати свої позиції. Отже, проектне управління у сфері телекомунікацій потребує більшої уваги з боку управлінців, ніж у будь–якої іншої галузі науково–дослідної діяльності.

Вивченню основоположних засад управління науково–дослідними проектами присвячена досить невелика кількість наукових робіт. Серед дослідників цього напрямку можна виділити праці таких вчених як В.В. Грітченко, Г.Я. Гольдштейн, В.Л. Попов, В.Н. Гунін, С.Ю. Ляпіна, В.А. Устинов [1]. У роботах цих авторів розкривається сутність проектного управління, виключних властивостей та проблематика його застосування в науково–дослідницькій діяльності. Що ж стосується управління інноваційним процесом у сфері інформаційно–комунікаційних технологій, то наукова база з даної тематики майже відсутня. Саме це і обумовлює необхідність більш глибокого вивчення обраного питання.

У сучасному менеджменті особливе місце посідає управління інноваційними науково–дослідними проектами. Під науково–дослідницьким проектом розуміють комплекс взаємопов'язаних послідовних заходів, спрямованих на проведення наукового дослідження і, як результат, виготовлення на його основі нового високотехнологічного продукту.

Управління науковою діяльністю представляє собою планування, координацію та контроль впровадження проекту із забезпеченням максимально ефективного розподілу і використання наявних трудових та матеріальних ресурсів, а також запобігання ризикам, що можуть виникнути в ході виконання даної роботи.

Кожна конкретна система управління науково–дослідницькою діяльністю складається з таких елементів як люди, процеси і технології. Ці визначальні фактори впливають на якість і швидкість реалізації проекту.

Категорія «люди» поєднує у собі, з одного боку, творчу групу науковців, яка безпосередньо займається створенням проекту, а з іншого – висококваліфікований управлінський персонал, що супроводжує цю процедуру регулюванням та коригуванням. Перші спеціалізуються на генерації ідей і втіленні своїх ініціатив в інноваційний продукт і представлені докторами, кандидатами технічних та економічних наук, спеціалістами, що володіють ґрунтовними знаннями, професійним досвідом роботи у відповідній області, а другі формують команду компетентних менеджерів. до складу якої входять уповноважена особа, на яку покладена основна відповідальність за управління науковим проектуванням та керівники функціональних підрозділів.

Процес управління міжнародними проектами характеризується чітко структурованою організацією, взаємозалежними зв'язками, що забезпечується підпорядкованістю усієї сукупності дій та узгодженістю операцій. Саме від грамотності його планування залежить результат вирішення поставлених задач та ступінь залучення учасників. В зарубіжній науково–дослідницькій практиці досить часто доводиться переглядати технологію управління проектами. Це проводиться з метою усунення надлишкових і нерентабельних процесів та оптимізації роботи в цілому.

Вагоме місце в проектному управлінні займають технології. Вони представлені у вигляді спеціального устаткування, обладнання і програмного забезпечення. Головне призначення технологій – сприяння реалізації проекту і надання матеріально-технічної підтримки для створення оптимальних умов продуктивної праці людей і безперервного протікання організаційних процесів. У цьому випадку, раціональний вибір усіх необхідних інструментів і засобів праці значно прискорює проектні процеси і значно підвищує їх ефективність [2].

Закономірно, що будь-яка концепція менеджменту відрізняється своїми притаманними тільки їй особливостями. Не є виключенням і методологія управління міжнародними науково-дослідницькими проектами у сфері інформаційно-комунікаційних технологій.

Людські ресурси у галузі ІКТ відіграють визначальну роль, адже кінцевий результат більшою мірою залежить від членів командного складу. Тому відбір фахівців до проектної групи має здійснюватися ретельно згідно з критеріями рівня компетенції, навичок креативного мислення і вміння працювати в колективі. Стиль керівництва і характер управлінських рішень можуть також суттєво вплинути на продуктивність праці кадрів.

Ще один не менш важливий момент – постановка цілі проекту. Відправною точкою у вирішенні цього завдання має стати моніторинг ринкової кон'юнктури, відстеження динаміки її змін, аналіз потреб сучасного суспільства, виявлення очікувань споживачів. На основі отриманих даних менеджери разом з проектною групою приймають рішення щодо існуючих альтернатив, виокремлюють з усіх наявних найбільш перспективну та моделюють способи її практичного застосування. Тільки після цього визначається об'єкт дослідження, вимоги до його технічних характеристик, функціоналу, унікальних можливостей, новизни, корисності тощо.

Управління якістю передбачає формування набору стандартизованих показників продукту і контроль за відповідністю цим параметрам. Воно також охоплює управління якістю післяпродажного сервісу і максимального задоволення побажань і зауважень своїх клієнтів.

Управління вартістю включає в себе складання бюджету проекту, регулювання фінансування, спрямованого на покриття витрат на ресурси, отримання послуг, проведення заходів, необхідних для реалізації науково-дослідницької роботи, контроль за витрачанням цільових коштів.

Суть управління часом полягає у встановленні строків виконання проекту і дати виходу продукту на існуючий ринок, розподілі часу між усіма операціями і їх виконавцями, нагляді за дотриманням регламенту.

Варто зазначити, що багатоопціональність виробу не завжди пропорційна попиту на нього, в той час як операційні витрати і втрати часу на його розробку і впровадження досить високі, що зрештою можуть залишитись не виправданими. Це означає, що керівник повинен чітко окреслити вектор дій для проектної команди, сформулювати конкретні настанови і зорієнтувати її на предмет якісних, вартісних і часових норм. Поряд із цим, слід уникати встановлення обмежень творчої діяльності науковців. В такий спосіб менеджер заохочуватиме пошук нових ідей і мотивуватиме спеціалістів до кращих показників роботи.

В міжнародній практиці проектного менеджменту досить часто виникають труднощі з розподілом трудових, фінансових і матеріальних ресурсів. Перед управлінцем неодмінно постають питання співвідношення потреб з реальними можливостями: як правильніше розмежувати завдання між працівниками; куди вигідніше інвестувати: в технології чи у персонал; за рахунок чого можна скоротити тривалість виконання тієї чи іншої операції; на чому можна зекономити; як домогтися максимального ефекту при мінімальних сукупних витратах.

Процес управління міжнародною науково-дослідницькою діяльністю, особливо в області ІКТ, безумовно, має супроводжуватись постійним оновленням інформації, регулярним інформаційним обміном між країнами, своєчасним надходженням актуальних повідомлень і новин до виконавців проекту, наданням звітної документації керівництву, що гарантується за рахунок злагодженої системи комунікацій і каналів прямого та зворотнього зв'язку на підприємстві. Такі ознаки найбільш характерні для матричної організаційної структури, що дозволяє підтримувати контакт з іншими службами фірми і швидко здійснювати обмін необхідними даними між її підрозділами та співробітниками.

В умовах здійснення зовнішньоекономічної діяльності ризику становлять серйозну небезпеку для виконання проекту, тому усі потенційні загрози повинні постійно бути на контролі менеджера. Протидіяти ризикам, що виникають на ринку ІКТ, можна шляхом ідентифікації і диверсифікації, прогнозування вірогідності їх настання і вживання превентивних заходів по відверненню можливої шкоди. Проте, повністю вберегтися від негативного впливу зовнішнього середовища організації, як правило, неможливо. Найкращим виходом з цієї ситуації є управління проблемами, що з'являються на усіх етапах життєвого циклу проекту, починаючи від розробки бізнес-плану і закінчуючи результатами його апробації. Після виявлення недоліків, керівник визначає причини і наслідки, приймає реформаторські рішення щодо варіантів їх подолання і модифікує систему управління, враховуючи внесені поправки [3].

Таким чином, система проектного управління в рамках реалізації міжнародного співробітництва повинна бути адекватною порівняно з обсягом роботи, рівнем її складності, кількісним та якісним складом виконавців, ступенем невизначеності економічного простору, значимістю тощо. Вона має бути направлена на забезпечення безперервності ходу проектних процесів, контроль виконання усього комплексу задач та оперативне реагування на зміни.

Інформаційно-комунікаційні технології – одна з найбільш прогресивних галузей комерційної діяльності, що розвивається надзвичайно швидкими темпами і дедалі більше захоплює як вітчизняний, так і

міжнародний ринок. Крім того, розвиток ІКТ все частіше супроводжується інформаційним обмін між країнами світу. Виходячи з цього, можна стверджувати, що дані питання потребують підвищеної уваги і відповідного регулювання з боку відповідальних осіб, що здійснюють управління міжнародними науково-дослідницькими проектами в області ІКТ. Система менеджменту даного спрямування відрізняється такими характеристиками як люди, процес і технології. Оптимальне поєднання цих структурних елементів створює стабільну платформу для ефективної роботи над проектом. Методологія управління науково-дослідницькою діяльністю у сфері ІКТ передбачає координацію дій розробників, нагляд за відповідністю якісних показників інноваційного продукту встановленим вимогам, спостереження за дотриманням строків виконання проекту, бюджетування науково-дослідницьких заходів, раціональний взаєморозподіл трудових, фінансових і матеріальних ресурсів, налагодження внутрішньоорганізаційних зв'язків, мінімізацію ризиків, а також ліквідацію наявних проблем. В масштабах глобалізації лише інтеграційний підхід до проектного менеджменту зможе забезпечити успішність реалізації проекту.

Література:

1. Попов В.Л. Управління інноваційними проектами: навчальний посібник / В.Л. Попов. – М.: ИНФРА-М, 2009. – 336 с.
2. Гольдштейн Г.Я. Інноваційний менеджмент: навчальний посібник / Г.Я. Гольдштейн. – Таганрог: вид-во ТРТУ, 1998. – 132 с.
3. Управління проектами в області ІКТ в теорії і на практиці [Електронний ресурс] // АТУЦ ІКТР ООН / ЕСКАТО: інформаційний бюлетень. – 2010. – № 7. – Режим доступу: http://www.unapcict.org/ecohub/russian-ictd-briefing-note-seroes/RSN_BN_7.pdf

ФОРМУВАННЯ КАДРОВОЇ СТРАТЕГІЇ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ СФЕРИ ПОСЛУГ

О. Г. Бровкова, к.е.н., доцент

Ю. О. Байлюк, студентка

Одеський національний політехнічний університет
м. Одеса

Управління персоналом займає провідне місце в системі управління підприємством. Кадрова стратегія на малих підприємствах сфери послуг починає затверджувати принципово новий підхід до управління кадрами – об'єктом стають люди, їх діяльність, потенціал, організаційні культури різного типу. Адже у процесах соціального управління центральним є людський фактор. Професіоналізм, активність, ініціативність та працьовитість – ось далеко не повний перелік параметрів та проявів цього фактора [2, с. 30].

Сучасні керівники розглядають кадри своєї організації як один з найважливіших стратегічних потенціалів, що дозволяє орієнтувати усіх на спільні цілі, мобілізувати ініціативу співробітників, полегшити взаємне спілкування. Суть управління персоналом, включаючи найнятих робітників, працеводців і інших власників підприємства полягає у встановленні організаційно-економічних, соціально-психологічних і правових стосунків суб'єкта і об'єкту управління. Не останнє місце займає також роль лідера, який формує основні принципи взаємодії, задає вектор розвитку, принципово впливає на мікроклімат у колективі [5, с.15].

У світі вже накопичений значний досвід стратегічного менеджменту, вписаний в загальну систему управління підприємством. Проблемам стратегічного менеджменту прямо або побічно присвячено велике число наукових робіт. Розробкою проблем стратегічного менеджменту займалися відомі зарубіжні учені, серед них можна назвати Р. Акоффа, І. Ансоффа, П. Дойля, П. Друкера, Ж-Ж. Ламбена, Г. Минцберга, М. Портеру, А. Джоуля, Стрикленда, А. А. Томпсона, А. Чандлера, К. Эндрюса та ін.

Проблеми управління підприємством сфери послуг відбиті в роботах Л. В. Балабанової, О. В. Єгорова, О. Н. Жильцова, Ш. М. Магомедова, О. Г. Новицького, Н. О. Платонової, В. К. Романовича, В. Н. Соловйова, Л. Б. Сульповара, Г. М. Сюткіна, В. Ф. Уколова, Г. І. Хотинської, Я. С. Ядгарова і інших учених. Проблеми стратегічного менеджменту на малих і середніх підприємствах розглядалися в роботах І. Ансоффа, Б. Карлофа, Т. Коно, К. Джоуля, Кук, Ю. І. Продіуса, С. І. Ізотова, П. Уілсона та ін.

Метою цієї роботи є вдосконалення системи управління персоналом підприємства на базі комплексного підходу, що забезпечує ефективне формування і реалізацію кадрової стратегії і її основних елементів. Постановка цієї мети зумовила необхідність рішення наступних основних завдань:

1. Обґрунтувати роль і значення стратегічного менеджменту в системі управління малими підприємствами сфери послуг;
2. Розробити підходи до оцінки ефективності використання кадрового потенціалу підприємства.
3. Визначити інформаційну базу для формування кадрової стратегії.